

IZVJEŠĆE REVIZIJE UČINKA

PRAĆENJE REALIZACIJE PREPORUKA IZ IZVJEŠĆA REVIZIJE UČINKA „Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“

Broj: 01-02-10-11-7-863-24/22

Sarajevo, lipanj 2022. godine

**Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka
„Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“**

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine proveo je praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“ koje je objavljeno 2020. godine. Praćenje je provedeno sukladno INTOSAI-jevom Okviru profesionalnih objava i metodologiji za reviziju učinka vrhovnih revizijskih institucija u BiH.

Praćenje realizacije preporuka iz revizijskih izvješća završna je faza u revizijskom ciklusu i provodi se s ciljem osiguranja povratnih informacija o realizaciji danih preporuka. Namjera je potaknuti mehanizme odgovornosti i dovesti do veće realizacije preporuka, te boljih odluka izvršne i zakonodavne vlasti, kao i dužnosnika koji upravljaju javnim resursima.

Sukladno rezultatima provedenog praćenja, utvrđeno je da dane preporuke još uvijek nisu u cijelosti realizirane, i da propusti koji su konstatirani u Izvješću revizije učinka iz 2020. godine i dalje nisu u cijelosti otklonjeni.

Napravljen je značajan pomak kada je u pitanju regulatorni okvir koji uređuje predmetnu oblast s obzirom na to da Zakon o stečaju koji je donesen 2021. godine, sukladno danoj preporuci, detaljnije i adekvatnije uređuje oblast stečajnog postupka. Zakonom su propisani mehanizmi koji trebaju osigurati hitnost u rješavanju stečajnih postupaka, određena je institucija koja treba nadzirati poštovanje propisanih rokova za podnošenje prijedloga za pokretanje stečajnih postupaka, kao i rokovi za okončanje stečajnih postupaka. Također, propisani su kriteriji za imenovanje stečajnih upravitelja i ograničen je broj predmeta u kojima stečajni upravitelji istovremeno mogu biti angažirani. **Međutim, Zakonom i dalje nije propisana obveza pokretanja stečajnih postupaka po službenoj dužnosti kako bi se osigurala blagovremenost u njihovom pokretanju.**

Kad su u pitanju općinski sudovi utvrđeno je da je većina djelomično realizirala dane preporuke. Poduzete aktivnosti nisu bile dovoljne da osiguraju učinkovitije rješavanje stečajnih postupaka u utvrđenim optimalnim rokovima. Iako je većina općinskih sudova izrađivala akcijske planove rješavanja stečajnih predmeta, nisu izrađivali izvješća o njihovoj realizaciji, niti su poduzimali dovoljne mjere na otklanjanju uzroka koji dovode do kašnjenja u rješavanju stečajnih predmeta.

Parlamentarno povjerenstvo odgovorno za reviziju i Parlament FBiH nisu razmatrali Izvješće revizije učinka „Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“ kako bi svojim zaključcima obvezali nadležne institucije na djelotvornu realizaciju preporuka.

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine cijeni da subjekti revizije trebaju uložiti dodatne napore kako bi se realizirale dane preporuke. Njihovim provođenjem može se unaprijediti učinkovitost stečajnog postupka, što bi u konačnici doprinijelo poboljšanju poslovnog okruženja, boljoj zaštiti povjeritelja, povećanju investicija i gospodarskih aktivnosti.

Sukladno odredbama Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 22/06), Nacrt izvješća je dostavljen subjektima revizije na komentar. Očitovali su se općinski sudovi u Tuzli i Goraždu, te Federalno ministarstvo pravde, dok su sudovi u Mostaru, Bihaću i Travniku dostavili informaciju da nemaju komentara na Nacrt. Zaprimljeni komentari su s dužnom pažnjom razmotreni, nakon čega je sačinjeno konačno Izvješće o praćenju realizacije preporuka.

Sarajevo, 22. 6. 2022. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

SADRŽAJ

REZIME IZVJEŠĆA O PRAĆENJU REALIZACIJE PREPORUKA	1
1. UVOD	2
1.1. Cilj praćenja realizacije preporuka	2
1.2. Predmet i obim praćenja	2
1.3. Izvori i metode	2
1.4. Kratak osvrt na Izvješće revizije učinka čije preporuke su predmet praćenja.....	3
2. PROCJENA REALIZACIJE PREPORUKA KOJE SU PREDMET PRAĆENJA.....	4
2.1. Aktivnosti subjekata revizije na realizaciji preporuka	5
2.1.1. Status realizacije preporuka danih općinskim sudovima nadležnim za rješavanje stečajnih postupaka	8
3. Postupanje Parlamenta FBiH	17
4. Komentari na Nacrt izvješća	17
5. ZAKLJUČCI.....	19
PRIVITAK.....	20

KORIŠTENE SKRAĆENICE

Skraćenica	Puni naziv
BiH	Bosna i Hercegovina
CMS	Sustav za automatsko upravljanje sudskim predmetima
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FIA	Financijsko-informatička agencija
FMP	Federalno ministarstvo pravde
IKT	Informacijsko-komunikacijske tehnologije
Parlament FBiH	Parlament Federacije Bosne i Hercegovine
SIPO	Sustav za izvješćivanje i podršku
Ured za reviziju	Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine
Vlada FBiH	Vlada Federacije Bosne i Hercegovine
VRI	Vrhovna revizijska institucija

LISTA TABLICA

Tablica 1. Status realizacije preporuka prema broju subjekata

Tablica 2. Status realizacije preporuka pojedinačno po subjektima revizije

Tablica 3. Podaci o rješavanju stečajnih predmeta

Tablica 4. Podaci o starosnoj strukturi neriješenih stečajnih predmeta

PRIVITAK

Status realizacije preporuka prema subjektima revizije

REZIME IZVJEŠĆA O PRAĆENJU REALIZACIJE PREPORUKA

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) proveo je praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „**Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine**“, objavljenog 2020. godine. Cilj je bio ispitati poduzete aktivnosti na temelju Izvješća i ocijeniti u kojoj mjeri su dane preporuke realizirane.

Praćenjem je obuhvaćena realizacija ukupno šest preporuka, od čega su dvije bile upućene Federalnom ministarstvu pravde, a četiri općinskim sudovima nadležnim za rješavanje stečajnih predmeta. Pored Federalnog ministarstva pravde ispitane su i aktivnosti deset općinskih sudova nadležnih za provođenje stečajnih postupaka u Sarajevu, Zenici, Tuzli, Mostaru, Bihaću, Goraždu, Travniku, Orašju, Širokom Brijegu i Livnu, koji su bili obuhvaćeni uzorkom revizije učinka iz 2020. godine.

Provedeno praćenje pokazalo je da Parlament FBiH nije razmatrao Izvješće revizije učinka „**Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine**“. Ostali subjekti odgovorni za realizaciju preporuka razmatrali su Izvješće, a većina ih je planirala i aktivnosti na realizaciji preporuka. Utvrđeno je da je FMP realizirao dvije preporuke za koje je bio odgovoran, dok su četiri preporuke upućene općinskim sudovima u većini slučajeva djelomično provedene. Niti jedan sud nije realizirao sve preporuke.

Analizom podataka o poduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka utvrđeno je:

- Novi Zakon o stečaju donesen je u srpnju 2021. godine. Temeljem izmjena u Zakonu konstatirano je da je stečajni postupak bolje uređen. Naime, Zakonom je propisan nadzor nad poštovanjem roka za pokretanje stečajnih postupaka, kao i institucija odgovorna za pokretanje postupka sankcioniranja u slučaju nepoštovanja ovog roka. Također, definirani su mehanizmi kojima se osigurava hitnost postupanja u stečaju i predmetima pokrenutim u vezi sa stečajem, utvrđen je vremenski okvir za okončanje stečajnih postupaka i rokovi za poduzimanje pojedinačnih radnji u stečajnom postupku, a utvrđeni su i standardizirani obrasci za poduzimanje pojedinačnih radnji stečajnog postupka. Međutim, Zakonom nije propisana obveza pokretanja stečajnih postupaka po službenoj dužnosti;
- Novim Zakonom o stečaju utvrđeni su jasni kriteriji za imenovanje stečajnih upravitelja, a broj stečajnih predmeta u kojima stečajni upravitelj može istovremeno biti angažiran limitiran je na dva predmeta. Također, propisani su standardi upravljanja stečajnom masom, nadzor i nagrade za rad stečajnih upravitelja;
- Većina sudova je na određeni način pratila trajanje pojedinačnih stečajnih predmeta (uglavnom se pratilo putem izvješća o poštovanju optimalnih i predvidivih rokova i akcijskih planova) s ciljem njihovog blagovremenog rješavanja. Međutim, većinom nisu propisali proceduru za praćenje, niti su odredili zaposlenike koji će redovito pratiti trajanje pojedinačnih stečajnih postupaka;
- Utvrđeno je da većina sudova izrađuje akcijske planove rješavanja stečajnih predmeta, ali samo dva izrađuju i izvješća o njihovoj realizaciji;
- Rješavanje stečajnih predmeta i dalje nije blagovremeno. Svi općinski sudovi iz uzorka su u većem broju riješenih stečajnih predmeta prekoračili optimalne rokove, a imaju i značajan broj neriješenih predmeta kod kojih su također prekoračeni optimalni rokovi. Kašnjenje u rješavanju stečajnih predmeta u velikoj mjeri je uzrokovano dugim trajanjem postupaka koji su proizašli iz stečajnih postupaka.

1. UVOD

U uvodnom dijelu Izvješća obrazložen je cilj i predmet praćenja realizacije preporuka, izvori podataka i metodologija, i prezentirani su osnovni podaci o Izvješću revizije učinka „Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“.

Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija nalažu uspostavu efektivnih mehanizama za praćenje realizacije preporuka iz revizijskih izvješća.¹ Vrhovne revizijske institucije trebaju uspostaviti odgovarajući sustav praćenja realizacije preporuka kako bi osigurale da subjekti revizije postupaju sukladno danim preporukama.

1.1. Cilj praćenja realizacije preporuka

Cilj praćenja bio je ispitati poduzete aktivnosti nadležnih institucija na temelju Izvješća revizije učinka „Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“ i procijeniti u kojoj mjeri su realizirane dane preporuke.

1.2. Predmet i obim praćenja

Praćenjem su obuhvaćene aktivnosti subjekata revizije kojima su dane preporuke, poduzete nakon objave matičnog Izvješća revizije učinka (listopad 2020 – ožujak 2022. godine). Ispitane su aktivnosti deset općinskih sudova nadležnih za provođenje stečajnih postupaka (općinski sudovi u Sarajevu, Zenici, Tuzli, Mostaru, Bihaću, Goraždu, Travniku, Orašju, Širokom Brijegu i Livnu), kao i Federalnog ministarstva pravde, koje je nadležno za izradu propisa koji uređuju predmetnu oblast i rad pravosuđa. Korišten je isti uzorak subjekata koji su obuhvaćeni revizijom učinka „Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“ iz 2020. godine.

1.3. Izvori i metode

Podaci i informacije o aktivnostima poduzetim s ciljem realizacije preporuka prikupljene su putem upitnika. Također, analizirana je važeća regulativa iz predmetne oblasti, dostavljena dokumentacija, te relevantni dokumenti dostupni na službenim internet-stranicama subjekata obuhvaćenih praćenjem.

Subjekti revizije su uz odgovore na Upitnik trebali dostaviti i relevantnu dokumentaciju kojom dokazuju dane odgovore. U slučajevima gdje subjekti nisu dostavili odgovore na Upitnik, odnosno dokaze o poduzetim aktivnostima, smatralo se da aktivnosti na realizaciji preporuke nisu poduzete.

Odgovore na Upitnik revizije učinka dostavili su Federalno ministarstvo pravde i svi općinski sudovi koji su bili obuhvaćeni praćenjem. Radi provjere podataka analizirana je prikupljena dokumentacija i obavljeni su telefonski intervjui s predstavnicima subjekata obuhvaćenih praćenjem.

Analizom raspoložive dokumentacije, odgovora na Upitnik revizije učinka i informacija dobivenih na temelju provedenih intervjua izvršena je procjena realizacije preporuka, koje su klasificirane prema sljedećim kategorijama:

- preporuka je provedena
- preporuka je djelomično provedena
- pokrenute su početne aktivnosti na realizaciji preporuke
- preporuka nije provedena

Status realizacije preporuka procijenjen je analizom poduzetih aktivnosti svih subjekata obuhvaćenih praćenjem, a procjena statusa realizacije preporuka dana je pojedinačno za svakog subjekta revizije.

¹ ISSAI 100.51, ISSAI 300.42 i GUID 9030 – Dobre prakse vezane za nezavisnost VRI

1.4. Kratak osvrt na Izvješće revizije učinka čije preporuke su predmet praćenja

Ured za reviziju je u 2020. godini objavio Izvješće revizije učinka o temi „**Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine**“. Cilj je bio ispitati jesu li uspostavljene pretpostavke za učinkovitost stečajnih postupaka i je li trajanje stečajnih postupaka u općinskim sudovima u skladu s utvrđenim rokovima.

Revizijom je utvrđeno:

- Važećim Zakonom o stečajnom postupku nisu uspostavljene pretpostavke za učinkovito provođenje stečajnih postupaka. Zakon o stečajnom postupku propisuje da je stečajni postupak hitan, ali zakonom nisu detaljnije propisani mehanizmi koji trebaju osigurati implementaciju ove zakonske odredbe u praksi;
- Regulatorni okvir relevantan za stečajni postupak u proteklom periodu nije unaprijeđen, iako je, prema opredjeljenjima iskazanim u strateškim i reformskim dokumentima, to trebalo učiniti prije nekoliko godina (2015., odnosno 2016. godine). Federalno ministarstvo pravde u prethodnim godinama nije izvršilo analizu stanja u oblasti stečajnog prava i učinkovitosti stečajnog postupka, što je jedan od preduvjeta za osiguranje kvalitetnih ulaznih informacija neophodnih za izradu propisa;
- Nije osigurano provođenje stečajnih postupaka u utvrđenim optimalnim rokovima. Zakonom nije utvrđen rok za okončanje stečajnog postupka, niti su propisani rokovi za sve pojedinačne radnje u stečajnom postupku. U ovakvim uvjetima konstatirano je da postoje stečajni postupci koji nisu okončani ni u roku od 20 godina od njihovog pokretanja;
- Prekoračenje optimalnog roka evidentirano je kod 511 predmeta od ukupno analiziranih 1.430, što iznosi cca 49%. Najčešće prekoračenje optimalnih rokova uočeno je kod predmeta kod kojih je vršena dioba stečajne mase i kod kojih je odbijen prijedlog za otvaranje stečajnog postupka, gdje je cca dvije trećine promatranih predmeta riješeno nakon proteka optimalnog roka;
- Konstatirano je da imenovanja stečajnih upravitelja nisu utemeljena na utvrđenim kriterijima, niti je ograničen broj predmeta u kojima stečajni upravitelj može istovremeno biti angažiran. Tako su u promatranim godinama revizije (2017. – 2019.) pojedini stečajni upravitelji bili angažirani u 10, 15, pa čak i u 21 stečajnom predmetu, a jedan je **istovremeno bio angažiran** u deset stečajnih predmeta;
- Akcijske planove rješavanja stečajnih predmeta većina sudova izrađuje već niz godina. Međutim, ne postoje podaci o tome jesu li ove mjere doprinijele bržem rješavanju stečajnih predmeta s obzirom na to da sudovi ne sačinjavaju izvješća o realizaciji ovih planova;
- U općinskim sudovima ne postoje pisane procedure kojima se detaljnije definiraju smjernice i postupci za praćenje trajanja rješavanja pojedinačnih stečajnih predmeta, odgovorne osobe, dinamika praćenja i izvješćivanja, kao i druga pitanja koja su neophodna pretpostavka za učinkovitije praćenje trajanja pojedinačnih stečajnih predmeta;
- Ne prati se trajanje rješavanja pojedinačnih stečajnih predmeta u odnosu na optimalne rokove za stečajne predmete utvrđene Pravilnikom o vremenskim okvirima za postupanje po predmetima u sudovima i tužiteljstvima u BiH, koji je donio VSTV BiH;
- U izvješćima o poštovanju optimalnih i predvidivih rokova nisu identificirani pojedinačni stečajni predmeti u kojima je prekoračen optimalni rok, niti je vidljivo koliko iznosi prekoračenje rokova u pojedinačnim predmetima.

U Izvješću revizije učinka „Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“ dano je ukupno šest preporuka. Za njihovu realizaciju bili su odgovorni FMP i općinski sudovi nadležni za rješavanje stečajnih postupaka u Sarajevu, Zenici, Tuzli, Mostaru, Bihaću, Goraždu, Travniku, Orašju, Širokom Brijegu i Livnu.

Prije sačinjavanja konačnog Izvješća subjekti revizije imali su priliku očitovati se na utvrđene nalaze i dane preporuke. Komentari koji su bili relevantni i adekvatno dokumentirani inkorporirani su u konačno Izvješće, koje je dostavljeno subjektima revizije i nadležnim organima vlasti na postupanje. Izvješće je objavljeno na internet-stranici Ureda za reviziju institucija u FBiH (www.vrifbih.ba) kako bi bilo dostupno široj javnosti.

2. PROCJENA REALIZACIJE PREPORUKA KOJE SU PREDMET PRAĆENJA

Na temelju provedenog praćenja utvrđeno je da je FMP realizirao dvije preporuke za čiju realizaciju je bilo nadležno. Kada su u pitanju općinski sudovi, niti jedan nije realizirao sve četiri preporuke. Najveći broj općinskih sudova poduzeo je djelomične aktivnosti na njihovoj realizaciji.

U narednim tablicama daje se pregled preporuka i status njihove realizacije prema broju subjekata i pojedinačno po subjektima obuhvaćenim praćenjem.

Tablica 1. Status realizacije preporuka prema broju subjekata

Red. br.	Preporuke	Broj subjekata koji su proveli preporuku	Broj subjekata koji su djelomično proveli preporuku	Broj subjekata koji su pokrenuli početne aktivnosti	Broj subjekata koji nisu proveli preporuku	Broj subjekata kojima je data preporuka
1.	Izraditi prijedlog novog zakona o stečaju i uputiti ga u proceduru usvajanja.	1	-	-	-	1
2.	Precizno propisati djelovanje stečajnih upravitelja s ciljem osiguranja učinkovitosti stečajnog postupka.	1	-	-	-	1
3.	Osigurati rješavanje stečajnih predmeta u utvrđenim optimalnim rokovima.	-	10	-	-	10
4.	Izvršiti analizu uzroka kašnjenja u rješavanju pojedinačnih stečajnih predmeta s ciljem poduzimanja mjera za njihovo otklanjanje.	2	6	1	1	10
5.	Pratiti trajanje pojedinačnih stečajnih predmeta u svrhu njihovog blagovremenog rješavanja.	3	7	-	-	10
6.	Pratiti realizaciju akcijskih planova za rješavanje stečajnih predmeta kako bi se osiguralo blagovremeno rješavanje stečajnih predmeta.	2	6	-	2	10

Tablica 2. Status realizacije preporuka pojedinačno po subjektima revizije

Subjekti odgovorni za realizaciju preporuka	Broj preporuka koje su provedene	Broj preporuka koje su djelomično provedene	Broj preporuka za koje su pokrenute početne aktivnosti	Broj preporuka koje nisu provedene	Ukupan broj preporuka
1. Federalno ministarstvo pravde	2	-	-	-	2
2. Općinski sud u Sarajevu	-	4	-	-	4
3. Općinski sud u Zenici	1	3	-	-	4
4. Općinski sud u Tuzli	3	1	-	-	4
5. Općinski sud u Mostaru	-	2	1	1	4
6. Općinski sud u Bihaću	-	4	-	-	4
7. Općinski sud u Goraždu	-	3	-	1	4
8. Općinski sud u Travniku	2	2	-	-	4
9. Općinski sud u Širokom Brijegu	-	4	-	-	4
10. Općinski sud u Livnu	1	3	-	-	4
11. Općinski sud u Orašju	-	3	-	1	4

2.1. Aktivnosti subjekata revizije na realizaciji preporuka

U narednom dijelu Izvješća prezentiraju se aktivnosti koje su subjekti obuhvaćeni praćenjem poduzimali na realizaciji preporuka, i daje se procjena statusa realizacije preporuka za svakog od njih.

Praćenjem je konstatirano da su predmetno Izvješće razmatrali svi općinski sudovi na sjednicama stručnog kolegija, odnosno sastancima gospodarskih odjeljenja² s ciljem postupanja po danim preporukama. Federalno ministarstvo pravde je navelo da je pristupilo realizaciji preporuka.

- **Preporuke dane Federalnom ministarstvu pravde**

Preporuka 1. Izraditi prijedlog novog zakona o stečaju i uputiti ga u proceduru usvajanja.
Status realizacije preporuke
Preporuka provedena

Za realizaciju ove preporuke potrebno je da Federalno ministarstvo pravde, na temelju izvršene analize stanja u oblasti stečaja, osigura da se prijedlogom novog zakona: propiše nadzor nad poštovanjem roka za pokretanje stečajnih postupaka i utvrdi institucija koja će biti odgovorna za pokretanje postupka sankcioniranja u slučaju nepoštovanja ovog roka; propiše obveza pokretanja stečajnih postupaka po službenoj dužnosti; definiraju mehanizmi kojima se osigurava hitnost postupanja u stečaju i predmetima pokrenutim u vezi sa stečajem; utvrdi vremenski okvir za okončanje stečajnih postupaka i definiraju rokovi za poduzimanje pojedinačnih radnji u stečajnom postupku; utvrdi obveza propisivanja standardiziranih obrazaca za poduzimanje pojedinačnih radnji stečajnog postupka.

² Odgovori općinskih sudova na Upitnik revizije učinka i Zapisnik sa održanog sastanaka

Praćenjem je utvrđeno da je FMP izradio Prijedlog zakona o stečaju, koji je u 2021. godini donesen. Naime, krajem prosinca 2020. godine Prijedlog zakona o stečaju upućen je u parlamentarnu proceduru, te je Zakon donesen u srpnju 2021. godine.³ Donošenjem novog Zakona o stečaju, između ostalog, propisano je:

- **Financijsko-informatička agencija** je utvrđena kao nadležna institucija za vršenje nadzora nad poštovanjem roka za pokretanje stečajnih postupaka, kao i za pokretanje prekršajnog postupka u slučaju nepoštovanja roka.⁴ Zakonom je utvrđena i novčana kazna u slučaju nepoštovanja odredbi o pokretanju stečajnog postupka;
- **Definirani su mehanizmi kojima se osigurava hitnost postupanja u stečaju i predmetima pokrenutim u vezi sa stečajem.**⁵ Jedan od tih mehanizama je i propisivanje vremenskih okvira za okončanje stečajnih postupaka.⁶ Drugi mehanizam je propisivanje rokova za poduzimanje pojedinačnih radnji u stečajnom postupku.⁷ Za razliku od ranije važećeg zakona koji nije predviđao rokove u kojima je sud dužan okončati stečajni postupak, novim Zakonom propisano je da će se stečajni postupak okončati u roku od godinu ili dvije godine kod složenih slučajeva. Ukoliko se stečajni postupak ne završi u roku od jedne, odnosno dvije godine od dana otvaranja stečajnog postupka, stečajni postupak će se nastaviti i može trajati najduže još jednu godinu, a o razlozima produženja roka stečajni sudac će izvijestiti predsjednika suda.⁸ Predsjednik suda je obavezan voditi evidenciju o stečajnim postupcima koji nisu okončani u roku i tu evidenciju dostaviti FMP-u i VSTV-u BiH;⁹
- **Utvrđena je obveza propisivanja standardiziranih obrazaca za poduzimanje pojedinačnih radnji stečajnog postupka.**¹⁰ Federalno ministarstvo pravde donijelo je pravilnik kojim se propisuje sadržaj obrasca za prijavu potraživanja, kao i obrasca za glasovanje povjerenika na ročištu za glasovanje.¹¹ Pored toga, usvojen je i Pravilnik o utvrđivanju standarda za upravljanje stečajnom masom, Pravilnik o naknadama i nagradama za rad stečajnog upravitelja i članove odbora povjerenika, kao i Pravilnik o programu stručnog ispita za stečajnog upravitelja, načinu njegovog polaganja i načinu stručnog usavršavanja stečajnih upravitelja.¹²

Pored navedenog, donošenjem Zakona o stečaju definiran i **predstečajni postupak** čija je namjera osigurati da se u stečajnim postupcima osigura veći stupanj revitalizacije gospodarskih subjekata.¹³

Analizom Zakona konstatirano je da i dalje **nije propisana obveza pokretanja stečajnih postupaka po službenoj dužnosti**. Nije propisano da određena institucija ima nadležnost pratiti i utvrđivati postojanje stečajnih razloga te poduzimati aktivnosti s ciljem pokretanja stečajnog postupka u zakonom predviđenom roku.

³ „Službene novine FBiH“, br. 53/21

⁴ Čl. 58 stavak 15 i 16

⁵ Čl. 15. Načelo hitnosti

⁶ Zakon o stečaju, čl. 18. rok okončanja stečajnog postupka

⁷ Zakon o stečaju, čl. 19. rok okončanja sudskih i upravnih postupaka

⁸ Čl. 18. Zakona o stečaju

⁹ Čl. 18. točka 3.

¹⁰ Čl. 40 točka 5.

¹¹ „Službene novine FBiH“, br. 4/22

¹² „Službene novine FBiH“, br. 4/22 d 14. 1. 2022. godine

¹³ Definiran je i vremenski okvir (rok) za predstečajni postupak koji se, sukladno zakonu, treba okončati 150 dana od dana njegovog otvaranja; u opravdanim slučajevima može se produžiti najduže za 90 dana. Prijedlog za pokretanje predstečajnog postupka može pokrenuti dužnik ili povjerenik uz suglasnost dužnika. Bez pristanka dužnika nema predstečajnog postupka.

Važno je napomenuti da je u Izvješću revizije učinka iz 2020. godine istaknut značaj blagovremenog pokretanja stečaja budući da pokretanje stečajnih postupaka nakon proteka dužeg perioda od nastanka stečajnih razloga otežava utvrđivanje imovine stečajnog dužnika i njeno unovčavanje tijekom stečajnog postupka. Nadležne osobe iz FMP-a navele su da u pravnom sustavu FBiH¹⁴ pokretanje stečajnog postupka po službenoj dužnosti nije moguće. Međutim, nisu dostavile jasne argumente i dokaze na temelju kojih se može potvrditi da izmjenama regulative nije bilo moguće uspostaviti uvjete za pokretanje stečajnog postupka po službenoj dužnosti.

Pokretanje stečaja po službenoj dužnosti predstavlja mehanizam kojim se osigurava blagovremenost, koji je prisutan i u zemljama u regionu. Primjera radi, u regulativi Republike Slovenije i Republike Hrvatske jasno su utvrđene institucije koje su nadležne za pokretanje stečajnog postupka po službenoj dužnosti.¹⁵ Shodno navedenom, temeljem provedenog praćenja konstatirano je da bi FMP u narednom periodu trebao razmotriti mogućnost izmjena i dopuna Zakona o stečaju i utvrditi nadležnu instituciju koja će po službenoj dužnosti davati preporuke za blagovremeno pokretanje stečajnih postupaka.

Preporuka 2. Precizno propisati djelovanje stečajnih upravnika s ciljem osiguranja učinkovitosti stečajnog postupka.

Status realizacije preporuke

Preporuka provedena

S ciljem realizacije ove preporuke bilo je potrebno da FMP utvrdi jasne kriterije za imenovanje stečajnih upravitelja, ograniči broj stečajnih predmeta u kojima stečajni upravitelj može istovremeno biti angažiran, propiše standarde upravljanja stečajnom masom i propiše nagrade za rad stečajnih upravitelja utemeljene na učinku.

Praćenjem je utvrđeno da je FMP realizirao ovu preporuku.

Analizom Zakona o stečaju konstatirano je da je adekvatnije i preciznije propisano djelovanje stečajnih upravitelja, koji su bitni sudionici stečajnog postupka, jer od njihovog profesionalnog postupanja zavisi učinkovitost i blagovremenost postupka. Novim zakonom su, sukladno danj preporuci, utvrđeni jasni kriteriji za imenovanje stečajnih upravitelja. Sukladno čl. 71., za stečajnog upravitelja može se imenovati samo osoba koja raspolože potrebnom stručnošću i poslovnim iskustvom i koja se nalazi na Listi stečajnih upravitelja FMP-a.¹⁶

¹⁴ Odgovor FMP-a na pitanje br. 3. točka 2. iz Upitnika

¹⁵ „Zakon o prisilni poravnani, stečaju in likvidaciji“ provodi Javni jamstveni, alimentacijski i invalidski fond u Sloveniji, dok je u Republici Hrvatskoj Zakonom o stečaju propisano da je Financijska agencija dužna podnijeti prijedlog za otvaranje stečajnog postupka, ako pravni subjekt u „Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje“ ima evidentirane neizvršne osnove za plaćanje u neprekinutom razdoblju od 120 dana, i to u roku od osam dana od isteka tog razdoblja, osim ako su ispunjene pretpostavke za pokretanje skraćenog stečajnog postupka.

¹⁶ Ministar pravde utvrđuje Listu stečajnih upravitelja koja se objavljuje u „Službenim novinama FBiH“ i na internet-stranici Ministarstva, a rješenje o upisu na Listu stečajnih upravitelja donosi sukladno čl. 72 Zakona o stečaju. Ministarstvo će na kraju svake godine revidirati postojeću Listu stečajnih upravitelja, kojima je tijekom godine, sukladno odredbi čl. 71. Zakona, prestalo pravo na imenovanje. Ova revidirana Lista se na početku svake kalendarske godine dostavlja svim sudovima na području Federacije BiH, koji su nadležni postupati po ovom zakonu. Ministar nakon prijema dva pravomoćna rješenja o razrješenju dužnosti stečajnog upravitelja donosi rješenje kojim se ta osoba briše sa Liste stečajnih upravitelja. Protiv rješenja ministra o brisanju osobe sa Liste stečajnih upravitelja ne može se izjaviti žalba, ali se protiv njega može pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana njegovog prijema. Rješenje ministra o brisanju sa Liste stečajnih upravitelja objavljuje se u „Službenim novinama Federacije BiH“.

Na Listu stečajnih upravitelja ministarstvo stavlja osobu koja, uz opće uvjete,¹⁷ ispunjava i posebni uvjet, a to je da nije navršila 63 godine na dan imenovanja.¹⁸ Stručni ispit za stečajnog upravitelja polaže se pred povjerenstvom koje imenuje ministar, a program stručnog ispita i način polaganja propisuju se pravilnikom koji također donosi FMP. Novim Zakonom povećan je i stupanj kontrole rada stečajnih upravitelja i **limitiran je broj stečajnih predmeta koje može istovremeno voditi jedan stečajni upravitelj na dva.**¹⁹

Zakonom o stečaju propisani su i standardi upravljanja stečajnom masom, te je utvrđeno da upravljanje imovinom i vršenje službe stečajnog upravitelja podliježe pravnom nadzoru stečajnog suca.²⁰ Standardi za upravljanje stečajnom masom detaljno su propisani Pravilnikom za utvrđivanje standarda za upravljanje stečajnom masom, koji je donio FMP.²¹

Zakonom je propisana obveza stečajnog upravitelja da redovito, a najmanje jednom u tri mjeseca, izvješćuje stečajnog suca i odbor povjerenstva o radnjama koje provodi u stečajnom postupku, o stanju stečajne mase, i da krajem kalendarske godine sačini završni račun za tu godinu. Ako nije u mogućnosti neke od radnji provesti u djelo, stečajni upravitelj je dužan o preprekama za provedbu izvijestiti stečajnog suca i odbor povjerenstva, odnosno skupštinu ukoliko nije izabran odbor povjerenstva.²² Također, obavezan je neposredno nakon preuzimanja službe zaključiti kod osiguravajućeg društva osiguranje od odgovornosti za sve rizike koji su povezani s njegovom djelatnošću u svakom stečajnom predmetu.²³

Naknade za rad stečajnih upravitelja određuje stečajni sudac sukladno Pravilniku kojim se propisuju naknade i nagrada za rad stečajnih upravitelja,²⁴ koji je donio FMP. Stečajni sudac određuje visinu naknade stečajnom upravitelju vodeći računa o složenosti i obujmu poslova koje je upravitelj obavio, a na temelju Pravilnika,²⁵ čime su stvorene pretpostavke za vršenje kvalitetnog stručnog nadzora nad radom stečajnih upravitelja.²⁶

2.1.1. Status realizacije preporuka danih općinskim sudovima nadležnim za rješavanje stečajnih postupaka

Preporuka 3. Osigurati rješavanje stečajnih predmeta u utvrđenim optimalnim rokovima.
Status realizacije preporuke
Djelomično provedena
Općinski sudovi u Sarajevu, Tuzli, Zenici, Bihaću, Mostaru, Širokom Brijegu, Livnu, Travniku, Goraždu i Orašju

¹⁷ Da je državljanin BiH, odnosno Federacije; da je zdravstveno sposoban obavljati dužnosti stečajnog upravitelja; da ima završen ekonomski, pravni ili fakultet tehničkog smjera, i to sedmi stupanj visokog obrazovanja, odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa¹⁷ ili drugog ciklusa Bolonjskog sustava studiranja; da ima radno iskustvo u struci u trajanju od najmanje pet godina i položen stručni ispit za stečajnog upravitelja; da nije osuđivan (čl. 71. točka 2 stavak (č) za kaznena djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, kaznena djela iz glave XIX kaznenog zakona FBiH protiv spolne slobode i morala, kaznena djela protiv javnog reda i pravnog prometa, kaznena djela protiv podmićivanja i kaznena djela protiv službene i druge odgovorne funkcije, kaznena djela protiv pravosuđa, kaznena djela protiv gospodarstva, poslovanja i sigurnosti platnog prometa i kaznena djela iz oblasti poreza).

¹⁸ Jedna od novina u novom Zakonu o stečaju odnosi se na starosni cenzus: stečajni upravitelj može biti osoba koja nije navršila 63 godine na dan imenovanja za stečajnog upravitelja.

¹⁹ Čl. 76. Zakona o stečaju

²⁰ Čl. 77. točka 5 i 6 Zakona o stečaju

²¹ „Službene novine FBiH“, br. 4/22

²² Čl. 78. točka (5) Zakona o stečaju.

²³ Čl. 79. točka (4) Zakona o stečaju, a najniža osigurana suma sukladno točki (6) iznosi 50.000 KM.

²⁴ Čl. 77. točka 4 Zakona o stečaju

²⁵ Koji je stupio na snagu objavom u „Službenim novinama FBiH“, br.4/22

²⁶ Pravilnikom je utvrđena nagrada za rad stečajnog upravitelja za poslove obavljene u stečajnom postupku u rasponu od 500 do 5.000 KM. Visina osnovne nagrade stečajnom upravitelju po osnovu vrijednosti stečajne mase iznosi najviše 135.000 KM. Dodatna nagrada iznosi najviše ½ iznosa osnovne nagrade sukladno Pravilniku, ali neće se isplaćivati ako je vrijednost unovčene stečajne mase do 5.000 KM.

Izvešće revizije učinka

Praćenje realizacije preporuka iz Izvešća revizije učinka

„Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“

S ciljem realizacije ove preporuke bilo je potrebno osigurati da stečajni suci svoje dužnosti i ovlaštenja u provođenju stečajnog postupka i vršenju pravnog nadzora nad radom stečajnih upravitelja poduzimaju učinkovito, u svrhu blagovremenog rješavanja predmeta.

Praćenjem je utvrđeno da su preporuku djelomično realizirali svi općinski sudovi obuhvaćeni praćenjem. Naime, na temelju prezentirane dokumentacije²⁷ utvrđeno je da su svi općinski sudovi poduzimali određene aktivnosti na realizaciji dane preporuke, ali one nisu bile dovoljne da osiguraju rješavanje stečajnih predmeta u utvrđenim optimalnim rokovima.

Analizom dostavljenih odgovora i dokumentacije konstatirano je da su sudovi poduzimali određene aktivnosti na praćenju rada stečajnih sudaca i poštovanju predvidivih i optimalnih rokova,²⁸ vršili analizu ostvarenih rezultata rada sudaca,²⁹ te su održavali sastanke sa stečajnim upraviteljima.³⁰ Također, postupajući suci su davali instrukcije stečajnim upraviteljima da pismeno urgiraju okončanje postupaka proisteklih iz stečaja koji se vode pred sudovima³¹ te im je sugerirano da češće održavaju sastanke odbora povjerenika s ciljem korigiranja cijena za prodaju i učestalijeg raspisivanja oglasa za prodaju.³² Nadležni iz općinskih sudova navode da se svi predmeti koji su proistekli iz stečaja u CMS sustavu³³ označavaju kao hitni, pa su sudovi dužni prioritetno rješavati ovu vrstu predmeta.

Kao alat praćenja trajanja rješavanja stečajnih predmeta i poštovanja optimalnih rokova sudovi su **najčešće koristili Izvješće o poštovanju optimalnih i predvidivih rokova koje se generira iz CMS-a, te akcijske planove rješavanja stečajnih predmeta**, na temelju kojih predsjednik suda i predsjednici gospodarskog odjeljenja prate rad stečajnih sudaca.³⁴ Uvidom u izvješća o poštovanju optimalnih i predvidivih rokova općinskih sudova utvrđeno je da se trajanje svih riješenih predmeta poredi samo u odnosu na optimalni rok utvrđen za predmete stečajnog postupka po izvršenoj diobi (658 dana), što ne daje pravi prikaz stanja, pogotovo jer su pojedini stečajni predmeti okončani na druge načine, za koje su utvrđeni znatno kraći optimalni rokovi.³⁵ Također, iz dostavljenih izvješća se ne mogu vidjeti **pojedinačni stečajni predmeti u kojima je prekoračen optimalni rok**, jer se u njima samo prikazuju sumirani statistički podaci, odnosno podaci o prosječnom trajanju svih riješenih i neriješenih stečajnih predmeta.

Analizom dostavljenih podataka utvrđeno je da su svi općinski sudovi u većem broju riješenih stečajnih predmeta prekoračili optimalne rokove, a imaju i značajan broj neriješenih predmeta kod kojih su također prekoračeni optimalni rokovi. Konstatirano je da se broj stečajnih predmeta riješenih u optimalnim rokovima značajno razlikuje između obuhvaćenih sudova, što se prezentira u narednoj tablici.

²⁷ Odgovori općinskih sudova na upitnik revizije učinka, izvješća o poštovanju optimalnih i predvidivih rokova za 2021. godinu općinskih sudova, zapisnici sa stručnih kolegija/sastanaka privrednih odjeljenja

²⁸ Općinski sud u Zenici

²⁹ Odgovori općinskih sudova obuhvaćenih praćenjem na Upitnik revizije učinka

³⁰ Općinski sud u Širokom Brijegu

³¹ Općinski sud u Tuzli

³² Odgovori općinskih sudova na Upitnik revizije učinka

³³ Sustav za automatsko upravljanje sudskim predmetima

³⁴ Također, dinamika rješavanja ovih predmeta je bila česta tema na sastancima gospodarskih odjeljenja u sudovima, na kojima se, između ostalog, razmatralo u kojim se fazama postupci nalaze i gdje su se identificirale eventualne prepreke tijekom rješavanja stečajnih predmeta.

³⁵ Sukladno Pravilniku o vremenskim okvirima za postupanje po predmetima u sudovima i tužilaštvima u BiH i Aneksu Pravilnika o vremenskim okvirima za postupanje po predmetima u sudovima i tužilaštvima u BiH – optimalni rokovi za rješavanje predmeta

Tablica 3. Podaci o rješavanju stečajnih predmeta

Općinski sud	Broj riješenih i neriješenih stečajnih predmeta u periodu od 1. 1. 2021. do 31. 12. 2021.				
	Broj predmeta u radu	Broj riješenih predmeta na kraju izvještajnog perioda		Broj neriješenih predmeta na kraju izvještajnog perioda	
		Broj riješenih predmeta u optimalnom roku	Broj riješenih predmeta s prekoračenjem optimalnog roka*	Broj neriješenih predmeta sa prekoračenjem optimalnog roka	Ukupno neriješenih predmeta
1	2 (3+4+6)	3	4	5	6
Sarajevo	352	97	36	86	219
Tuzla	119	36	6	45	77
Zenica	142	61	10	27	71
Bihać	118	33	6	42	79
Mostar	65	39	3	10	23
Široki Brijeg	14	4	2	6	8
Orašje	6	1	0	1	5
Livno	13	3	0	3	10
Travnik	66	21	14	16	31
Goražde	3	1	0	1	2
UKUPNO	898	296	77	237	525

Izvor: Izvješća o poštovanju optimalnih i predvidivih rokova općinskih sudova iz CMS sustava

* Broj stečajnih predmeta riješenih u predvidivom roku i s prekoračenjem predvidivih rokova

Na temelju prezentiranih podataka u tablici konstatirano je da je u svih deset općinskih sudova u promatranom periodu došlo do prekoračenja optimalnih rokova. Analizom trajanja stečajnih predmeta utvrđeno je da je od ukupno 898 stečajnih predmeta u optimalnom roku riješeno samo 296 ili 33% predmeta. Također, od ukupnog broja neriješenih stečajnih predmeta, za čak 237 ili 45% je prekoračen optimalni rok. Izvjesno je da bi broj stečajnih predmeta koji su riješeni s prekoračenjem optimalnog roka bio značajno veći da se rješavanje pojedinačnih predmeta poredilo s optimalnim rokovima utvrđenim za druge načine rješavanja predmeta.

Tablica 4: Podaci općinskih sudova o starosnoj strukturi neriješenih stečajnih predmeta

Općinski sud	Starosna struktura neriješenih stečajnih predmeta na 31. 12. 2021. godine			
	Broj neriješenih predmeta starosti do jedne godine	Broj neriješenih predmeta starosti od jedne do dvije godine	Broj neriješenih predmeta starosti od dvije i više godina	Ukupan broj neriješenih predmeta*
1	2	3	4	5
Sarajevo	27	110	69	206
Tuzla	25	13	39	77
Zenica	0	37	39	76
Mostar	13	0	10	23
Bihać	31	12	35	78
Široki Brijeg	2	2	4	8
Orašje	4	0	1	5
Livno	5	1	4	10
Travnik	9	10	3	22
Goražde	1	0	1	2
UKUPNO	117	185	205	507

Izvor: Podaci općinskih sudova dostavljeni putem Upitnika revizije učinka

Napomena: Podaci o broju neriješenih predmeta koje su dostavili pojedini sudovi razlikuju se od podataka iz izvješća o poštovanju optimalnih i predvidivih rokova (Tablica 3). Prema obrazloženju sudova, razlog je sporije ažuriranje podataka u CMS sustavu iz kojeg se generiraju izvješća o poštovanju optimalnih rokova.

Izvješće revizije učinka

Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka

„Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“

Kako je vidljivo iz tablice, najveći broj neriješenih **predmeta starosti od dvije i više godina imaju** četiri općinska suda. Po broju takvih predmeta na prvom mjestu je Općinski sud u Sarajevu, koji ujedno i ima najveći broj neriješenih stečajnih predmeta. Manji broj neriješenih predmeta evidentan je kod općinskih sudova pred kojima se vodi manji broj stečajnih postupaka.

Nadležni iz općinskih sudova navode da, iako su poduzimane aktivnosti kako bi se osiguralo rješavanje stečajnih predmeta u utvrđenim optimalnim rokovima, na prekoračenje ovih rokova najviše utječu parnice koje su proistekle iz stečajnih postupaka, o čijem rješavanju ovisi i daljnji tijek samog stečaja, kao i dugotrajna prodaja imovine stečajnog dužnika.

Preporuka 4. Izvršiti analizu uzroka kašnjenja u rješavanju pojedinačnih stečajnih predmeta s ciljem poduzimanja mjera za njihovo otklanjanje.			
Status realizacije preporuke			
Provedena	Djelomično	Pokrenute početne aktivnosti	Nije provedena
Općinski sud u Tuzli i Travniku	Općinski sud u Zenici, Sarajevu, Bihaću, Širokom Brijegu, Livnu i Goraždu	Općinski sud u Mostaru	Općinski sud u Orašju

S ciljem realizacije preporuke bilo je potrebno identificirati uzroke koji dovode do odstupanja od utvrđenih rokova u rješavanju stečajnih predmeta i poduzimati odgovarajuće mjere za otklanjanje uzroka kašnjenja uzimajući u obzir specifičnosti pojedinačnih stečajnih predmeta.

Praćenjem je utvrđeno da su preporuku realizirala dva općinska suda, šest općinskih sudova djelomično, u jednom su pokrenute početne aktivnosti, dok jedan nije poduzimao aktivnosti na njenoj realizaciji.

Analizom dostupnih podataka utvrđeno je da su općinski sudovi u Tuzli i Travniku realizirali preporuku jer su vršili analizu uzroka kašnjenja u rješavanju stečajnih predmeta te poduzimali odgovarajuće mjere za njihovo otklanjanje. Prema raspoloživim informacijama,³⁶ **Općinski sud u Tuzli** analizu uzroka kašnjenja u rješavanju pojedinačnih stečajnih predmeta vrši prilikom sačinjavanja akcijskih planova za rješavanje stečajnih predmeta i predmeta proizašlih iz stečaja koji se dostavljaju VSTV-u. Kako navode, predsjednik odjeljenja provodi internu analizu, a onda izvješćuje predsjednika suda o stanju. Tom prilikom su **identificirani ključni razlozi kašnjenja u rješavanju ovih predmeta**, poput: dugog trajanja postupaka koji su proizašli iz stečajnog postupka,³⁷ sporijeg unovčavanja imovine uslijed obima imovine stečajnih dužnika, dugotrajne prodaje imovine stečajnog dužnika, dugog trajanja žalbenih postupaka u predmetima proizašlih iz stečaja. U posljednje dvije godine uzrok kašnjenja je i pandemija COVID-19, jer zbog epidemioloških mjera sud nije bio u mogućnosti održavati ročišta s velikim brojem povjeritelja.

³⁶ Odgovor Općinskog suda u Tuzli na Upitnik revizije učinka; Zapisnik Odjeljenja za stečaj i registar od 15. 4. 2021. godine, točke 8 i 9, u kojem je vršena analiza uzroka kašnjenja pojedinačnih stečajnih predmeta; Zapisnik odjeljenja za stečaj i registar od 14. 1. 2022. godine, točka 3.

³⁷ Parnični i izvršni sporovi koji se vode pred raznim sudovima u BiH

Analizom dokumentacije³⁸ utvrđeno je da je sud poduzimao radnje za otklanjanje navedenih uzroka kašnjenja, poput dostavljanja urgencija sudovima za postupanje u predmetima proizašlim iz stečaja, učestalog objavljivanja oglasa za prodaju imovine, traženja mišljenja i suglasnosti nadležnog ministarstva zdravstva za okupljanje većeg broja povjeritelja radi prodaje imovine stečajnog dužnika u ograničenim uvjetima rada uzrokovanim pandemijom. U Općinskom sudu u Travniku predsjednik suda i predsjednik gospodarskog odjela vrše analizu uzroka kašnjenja u rješavanju stečajnih predmeta jednom godišnje putem tablica za akcijski plan u koje se unose svi podaci o stečajnom predmetu. Također, tromjesečno i mjesečno se vrši praćenje dužine trajanja postupka putem izvješća iz SIPO³⁹ sustava.⁴⁰ S ciljem otklanjanja uzroka koji mogu dovesti do kašnjenja u rješavanju pojedinačnih stečajnih predmeta, ovaj sud je donio Naredbu sucima i stručnim suradnicima za prioritetno postupanje po predmetima proisteklim iz stečajnog postupka,⁴¹ prema kojoj suci po zaprimanju predmeta koji je proistekao iz stečajnog postupka odmah moraju poduzimati radnje, smatrajući ove predmete hitnim i prioritarnim za postupanje.

Utvrđeno je da su općinski sudovi u Zenici,⁴² Sarajevu,⁴³ Bihaću,⁴⁴ Širokom Brijegu⁴⁵ Livnu⁴⁶ i Goraždu poduzimali djelomične aktivnosti na realizaciji dane preporuke jer su vršili određene analize uzroka kašnjenja u rješavanju pojedinačnih stečajnih predmeta, ali nisu poduzimali dovoljne mjere za njihovo učinkovitije otklanjanje. Naime, ovi sudovi su uglavnom prilikom održavanja kolegija/sastanaka odjeljenja analizirali uzroke kašnjenja u rješavanju pojedinačnih stečajnih predmeta.

³⁸ Dopisi Općinskog suda u Tuzli br. 032-0- Su-21-000 246 od 24. 3. 2021. godine i br. 032-0-Su-21-000 344 od 12. 5. 2021. godine o traženju uputa za postupanje u stečajnim predmetima

³⁹ Sustav za izvješćivanje i podršku

⁴⁰ Odgovor Općinskog suda u Travniku na Upitnik revizije učinka

⁴¹ Broj: 51 0 Su 166329 19 Su, od 19. 2. 2019. godine

⁴² Analizom odgovora na Upitnik Općinskog suda u Zenici utvrđeno je da u razdoblju praćenja ovaj sud nije vršio analizu uzroka kašnjenja u rješavanju pojedinačnih stečajnih predmeta u pismenoj formi, jer utvrđena kašnjenja u okončavanju stečajnih postupaka nisu bila subjektivne prirode (odnosno zbog kašnjenja sudaca u postupanju), nego su nastala iz drugih procesnih ili zakonskih smetnji. Međutim, kako bi se otklonili uzroci koji dovode do kašnjenja u rješavanju pojedinačnih stečajnih predmeta ovaj sud je donio procedure za postupanje i praćenje trajanja stečajnih predmeta u Općinskom sudu u Zenici (broj: 43 0 Su 206137 22 Su od 4. 1. 2022. godine) za 2021. i 2022. godinu s ciljem što učinkovitijeg postupanja. Sve planirane aktivnosti dio su Programa rada Općinskog suda u Zenici za 2020. godinu i Programa rada Općinskog suda u Zenici za 2021. godinu.

⁴³ U Općinskom sudu u Sarajevu, prilikom održavanja sastanaka odjeljenja, stečajni suci s predsjednikom odjeljenja vrše analize uzroka kašnjenja u rješavanju stečajnih predmeta. Nadležni navode da je temeljni razlog dugog trajanja i nerješavanja stečajnih predmeta dugo trajanje postupaka koji su proizašli iz stečajnih postupaka (što je navedeno u Akcijskom planu rješavanja stečajnih predmeta). Nadležni iz ovog suda navode da se za otklanjanje ovih uzroka preko predsjednika suda vrše urgencije e-mailovima za prioritetno rješavanje predmeta proizašlih iz stečajnih postupaka.

⁴⁴ U Općinskom sudu u Bihaću analizu uzroka kašnjenja u rješavanju stečajnih predmeta vrše predsjednik suda, predsjednici odjeljenja i suci gospodarskog odjeljenja na sastancima. Prema odgovornim osobama iz ovog suda, kao glavni uzrok kašnjenja koji dovodi do odstupanja od utvrđenih rokova u rješavanju stečajnih predmeta navodi se nemogućnost prodaje imovine stečajnog dužnika, kao i dugo trajanje predmeta proizašlih iz stečaja bilo u parničnim ili u upravnim postupcima kod nadležnih organa. Za otklanjanje navedenih uzroka poduzimaju se uglavnom mjere poput slanja e-mailova svim sucima, stručnim suradnicima i predsjednicima sudova na USK vezano za postupanje po stečajnim predmetima i predmetima proizašlim iz stečaja. Također, kako navode, provodi se stalni nadzor nad stečajnim predmetima, te suci prisustvuju sjednicama odbora povjeritelja i održavaju redovite sastanke sa stečajnim upraviteljima.

⁴⁵ U Općinskom sudu u Širokom Brijegu analizu uzroka kašnjenja u rješavanju pojedinačnih stečajnih predmeta provodi predsjednik suda i stečajni suci svaka tri mjeseca. Tom prilikom identificiraju se uzroci kašnjenja, koji se najčešće odnose na dužinu trajanja postupaka proisteklih iz stečajnih postupaka. Kako ističu nadležni, u svrhu otklanjanja navedenih uzroka održavaju se sastanci sa stečajnim upraviteljima i sucima koji su zaduženi za predmete proistekle iz stečajnih postupaka.

⁴⁶ Općinski sud u Livnu je na kolegiju sudaca vršio analizu nezavršenih stečajnih predmeta, kada su identificirani uzroci koji dovode do dužeg trajanja stečajnih postupaka. Glavni uzroci prvenstveno se odnose na parnice proistekle iz stečajnih predmeta, te su ovi predmeti određeni kao hitni, čije se rješavanje mora maksimalno ubrzati. Međutim, kako navode, problem je što žalbeni postupci u ovim predmetima traju predugo, a neki se vode i kod drugih sudova, pa čak i drugim zemljama, što znatno utječe na trajanje stečajnih predmeta. Također, kako ističu nadležni, uočeno je da su kod stečajnih dužnika imovinskoopravni odnosi po pitanju vlasništva nad nekretninama neriješeni, a za njihovo rješavanje su nadležne uglavnom gradske/općinske službe čiji postupci često predugo traju. S ciljem otklanjanje uzroka kašnjenja u zaključcima s kolegija sudaca određeno je da se sve parnice proistekle iz stečaja rješavaju prioritetno, te da stečajni suci urgiraju na postupanje drugih organa, kao i prema višim sudovima da se predmeti iz stečaja rješavaju u najkraćim rokovima (Zapisnik broj 068-0-Su-21-000 362 od 8. 4. 2021. godine; Izvještaj o radu za 2021. godinu – Planirane mjere za poboljšanje rada suda; Plan rješavanja predmeta proizašlih iz stečaja za period 1. 1. – 31. 12. 2021. godine).

Izvješće revizije učinka

Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka

„Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“

Tom prilikom identificirani su uzroci koji dovode do odstupanja od utvrđenih rokova u rješavanju stečajnih predmeta, a koji se većinom odnose na dugo trajanje postupaka (u parničnim ili u upravnim postupcima kod nadležnih organa), kao i na nemogućnost prodaje imovine stečajnog dužnika. Mjere koje su poduzimali ovi sudovi s ciljem otklanjanja tih uzroka **uglavnom su se odnosile na slanje urgencije za prioritarno rješavanje predmeta proizašlih iz stečajnih postupaka putem e-maila**. Međutim, prema dostavljenim podacima, to nije bilo dovoljno jer su kod značajnog broja predmeta i dalje ustanovljena **prekoračenja utvrđenih rokova u rješavanju stečajnih predmeta**. Također, dva općinska suda (u Bihaću i Širokom Brijegu) su navela da su, pored slanja urgencija, održavala sastanke sa stečajnim upraviteljima i sucima koji su zaduženi u predmetima proisteklim iz stečajnih postupaka.

Nadležni iz **Općinskog suda u Goraždu** navode da ovaj sud trenutno ima samo jedan aktivan stečajni predmet kod kojeg je prekoračen optimalni rok, jer se nalazi u fazi unovčavanja imovine stečajnog dužnika. Prilikom polugodišnje i godišnje analize poštovanja optimalnih i predvidivih rokova ujedno se analiziraju i uzroci kašnjenja u rješavanju stečajnih predmeta.⁴⁷ Međutim, nadležni nisu naveli niti dostavili dokaze da su poduzimane odgovarajuće mjere s ciljem efikasnijeg rješavanja stečajnog predmeta, poput održavanja sastanaka sa stečajnim upraviteljem, te češće objavljivanje oglasa za prodaju imovine stečajnog dužnika.⁴⁸

Početne aktivnosti na realizaciji preporuke pokrenute su u Općinskom sudu u Mostaru. Ovaj sud nije vršio analizu uzroka kašnjenja u rješavanju pojedinačnih stečajnih postupaka jer su kako navode svako odstupanje od okvirnih rokova za rješavanje stečajnih predmeta logički i uvjerljivo objasnili suci koji vode stečajni postupak.⁴⁹ Međutim, kako bi se otklonili uzroci dugog trajanja pojedinačnih stečajnih predmeta odgovorni u ovom sudu navode da su uglavnom vršene konzultacije između sudaca i stečajnih upravitelja, gdje su detektirani parnični postupci koji su povezani s utvrđivanjem stečajne mase, te je traženo od sudaca ažuriranje rada po tim predmetima.⁵⁰

Na temelju raspoloživih informacija **utvrđeno je da Općinski sud u Orašju nije poduzimao aktivnosti na realizaciji preporuke**. Nadležni iz suda ističu da nije vršena analiza uzroka kašnjenja u rješavanju stečajnih predmeta jer, kako navode, kašnjenja nije ni bilo.⁵¹ Međutim, analizom dostavljenih podataka⁵² utvrđeno je da ni u ovom sudu svi predmeti nisu riješeni u utvrđenom optimalnom roku.

Preporuka 5. Pratiti trajanje pojedinačnih stečajnih predmeta u svrhu njihovog blagovremenog rješavanja.	
Status realizacije preporuke po općinskim sudovima	
Provedena	Djelomično provedena
Općinski sud u Zenici, Tuzli i Travniku	Općinski sud u Sarajevu, Širokom Brijegu, Mostaru, Livnu, Bihaću, Orašju i Goraždu

S ciljem realizacije preporuke bilo je potrebno internim aktom suda propisati proceduru za praćenje trajanja pojedinačnih stečajnih predmeta i odrediti zaposlenike koji će redovito pratiti trajanje pojedinačnih stečajnih postupaka. Trebalo je, u suradnji s VSTV-om BiH, osigurati putem Sustava za automatsko upravljanje predmetima u sudovima praćenje poštovanje optimalnih rokova u stečajnim predmetima, sukladno Pravilniku o vremenskim okvirima za postupanje po predmetima u sudovima i tužiteljstvima u BiH.

⁴⁷ Komentari Općinskog suda u Goraždu na Nacrt izvještaja, broj: 045-0-Su-22-000 328 od 16. 6. 2022. godine

⁴⁸ U dostavljenim komentarima na Nacrt izvješća nadležni iz ovog suda ističu da su u 2021. godini radili u otežanim uvjetima s obzirom na nedostatak sudskog osoblja (od šest sudaca na kraju godine su ostala samo dva) te nije bilo kontinuiteta u radu predsjednika suda i predsjednika privrednog odjeljenja.

⁴⁹ Bilo je i određenih apelacija u vezi s trajanjem pojedinih stečajnih predmeta. Međutim, presudom Ustavnog suda utvrđeno je da pravo apelanata na suđenje u razumnom roku nije bilo povrijeđeno zbog dužeg trajanja postupka.

⁵⁰ Odgovor Općinskog suda u Mostaru na Upitnik revizije učinka

⁵¹ Odgovor Općinskog suda u Orašju na Upitnik revizije učinka

⁵² Izvješće o poštovanju optimalnih i predvidivih rokova Općinskog suda u Orašju za period 1. 10. 2020. – 31. 3. 2022.

Praćenjem je konstatirano da su predmetnu preporuku realizirala tri općinska suda, a sedam ju je djelomično realiziralo.

Analizom dostavljenih podataka utvrđeno je da su **općinski sudovi u Zenici,⁵³ Tuzli i Travniku** realizirali preporuku s obzirom na to da su vršili praćenje trajanja pojedinačnih stečajnih predmeta radi njihovog blagovremenog rješavanja. Praćenje trajanja pojedinačnih predmeta vršilo se putem analize ostvarenih rezultata stečajnog odjeljenja,⁵⁴ sačinjavanjem i analizom akcijskih planova za rješavanje stečajnih predmeta, kroz SIPO sustav⁵⁵ koji pruža podatke o trajanju predmeta, te na kolegijima s predsjednikom suda i putem redovitih sjednica odjeljenja za stečaj i registar.⁵⁶ Također, **ovi sudovi su internim aktom utvrdili procedure za postupanje i praćenje trajanja stečajnih predmeta. Općinski sud u Zenici** je utvrdio procedure za postupanje i praćenje stečajnih predmeta za 2020. i 2021. godinu⁵⁷ te je u programima rada suda za 2021. i 2022. određeno da je predsjednik sudskog odjeljenja obavezan redovito pratiti trajanje provođenja pojedinačnih stečajnih postupaka. **Općinski sud u Tuzli** je donio Uputstvo o procedurama za praćenje trajanja pojedinačnih stečajnih predmeta, kojim je određen i zaposlenik suda koji će pratiti trajanje tih predmeta.⁵⁸ U **Općinskom sudu u Travniku** predsjednik suda je donio **Naredbu o obveznom praćenju rokova za postupanje u stečajnim predmetima,**⁵⁹ a **predsjednik gospodarskog odjeljenja i IKT službenik zaduženi su za praćenje trajanja pojedinačnih stečajnih postupaka.** Također, ovi sudovi su u suradnji sa VSTV-om osigurali da se putem CMS-a prati poštovanje optimalnih rokova u stečajnom postupku, te da se sačinjavaju izvješća o poštovanju optimalnih i predvidivih rokova.⁶⁰

Prema raspoloživim informacijama, utvrđeno je da su općinski sudovi u Sarajevu, Širokom Brijegu, Mostaru, Livnu, Bihaću, Orašju i Goraždu poduzeli djelomične aktivnosti s ciljem realizacije dane preporuke. Naime, **ovi sudovi prate trajanje pojedinačnih stečajnih predmeta u svrhu njihovog blagovremenog rješavanja, ali način na koji se vrši praćenje nije u potpunosti usklađen sa zahtjevima preporuke,** te se razlikuje se od suda do suda. Prema odgovorima na Upitnik, **općinski sudovi u Sarajevu,⁶¹ Širokom Brijegu,⁶² Mostaru,⁶³ Livnu,⁶⁴ Bihaću⁶⁵ Orašju⁶⁶ i Goraždu** nisu internim aktom utvrdili procedure za praćenje trajanja pojedinačnih stečajnih predmeta, niti su odredili zaposlenike koji će redovno pratiti trajanje stečajnih postupaka.

⁵³ Odgovori Općinskog suda u Zenici na Upitnik revizije učinka, Procedure za postupanje i praćenje stečajnih predmeta u Općinskom sudu u Zenici, broj: 43 0 Su 2013722 Su od 4. 1. 2022. godine

⁵⁴ Općinski sud u Zenici

⁵⁵ Sustav za izvješćivanje i podršku

⁵⁶ Općinski sud u Tuzli

⁵⁷ Program rada za 2020. i 2021. godinu, broj: 043-0 Su-19-001819 i broj: 043-0-Su-20-001044 od 29. 12. 2020. godine

⁵⁸ Uputstvo o procedurama za praćenje trajanja pojedinačnih stečajnih predmeta, broj:032-0-Su-20-000713

⁵⁹ Broj: 51 0 Su 166329 19 Su od 19. 8. 2021. godine

⁶⁰ Izvješće o poštovanju optimalnih i predvidivih rokova za period 1. 1. 2021. – 31. 12. 2021. godine općinskih sudova u Zenici, Tuzli i Livnu

⁶¹ Nadležni iz Općinskog suda u Sarajevu ističu da predsjednik odjeljenja ima obvezu vršiti praćenje putem Sistema za automatsko upravljanje predmetima (CMS sistema).

⁶² Nadležni iz Općinskog suda u Širokom Brijegu navode da se praćenje trajanja pojedinačnih stečajnih predmeta vrši putem izvješća iz CMS sistema i tablica o poduzetim radnjama u stečajnim predmetima.

⁶³ Nadležni iz Općinskog suda u Mostaru navode da se prati trajanje pojedinačnih stečajnih predmeta u periodičnim izvješćima o rješavanju predmeta (Izvješće o poštovanju optimalnih i predvidivih rokova za period 1. 1. 2021. – 31. 12. 2021. godine; Protok predmeta po vrstama predmeta i godinama iniciranja za period 1. 1. 2021. – 31. 12. 2021. godine; Lista završenih predmeta u periodu 1. 1. 2021. – 31. 12. 2021. godine

⁶⁴ Nadležni iz Općinskog suda u Livnu navode da nije utvrđena procedura trajanja stečajnih predmeta, ali postoji naredba predsjednika suda o obveznoj dostavi izvješća svih stečajnih sudaca o poduzetim mjerama u stečajnim predmetima (Broj: 068-0-Su-21-001 101/1 od 3. 9. 2021. godine).

⁶⁵ Općinski sud u Bihaću prati trajanje pojedinačnih stečajnih predmeta provođenjem nadzora predsjednika suda, predsjednika odjeljenja i sudaca koji rade na stečajnim predmetima. Internim aktom nije utvrđena procedura za praćenje trajanja pojedinačnih stečajnih predmeta, ali je Strateškim planom za period 2021. – 2023. godine u okviru strateškog cilja *unapređenje učinkovitosti rada* planirano brže rješavanje stečajnih predmeta i predmeta proizašlih iz stečaja, s utvrđenim nositeljima aktivnosti (Godišnji program rada Općinskog suda u Bihaću 2021. – 2023. godine).

⁶⁶ Utvrđeno je da u Općinskom sudu u Orašju praćenje stečajnih predmeta vrši predsjednik građanskog odjela izvješćivanjem sudaca koji postupaju po ovoj vrsti predmeta i podnose izvješće VSTV-u BiH svaka tri mjeseca u vidu ažuriranih akcijskih planova rješavanja stečajnih predmeta.

Međutim, ovi sudovi vršili su određene aktivnosti poput: **praćenje trajanja stečajnih predmeta** putem CMS i SIPO sustava, kroz periodična izvješća o rješavanju predmeta, tablicama o poduzetim radnjama u stečajnim predmetima, izvješća koja su stečajni suci dužni dostavljati predsjedniku suda, s detaljnim pojašnjenjem svih poduzetih radnji u predmetu i njihovom očekivanom završetku, te provođenjem nadzora predsjednika suda i predsjednika odjeljenja. Općinski sudovi u Sarajevu, Širokom Brijegu, Livnu i Bihaću su, u suradnji s VSTV-om, osigurali da se putem CMS sustava prati poštovanje optimalnih rokova u stečajnim predmetima, te se sačinjavaju izvješća o poštovanju predvidivih i optimalnih rokova⁶⁷ koji se dostavljaju VSTV-u BiH. Nadležni iz **Općinskog suda u Mostaru**⁶⁸ ističu da praćenje poštovanja optimalnih rokova u stečajnim predmetima putem CMS sustava vrši samo IKT službenik,⁶⁹ te smatraju da bi bilo dobro da predsjednik odjela ili svi stečajni suci mogu pratiti rokove.

Općinski sud u Goraždu praćenje trajanja stečajnih predmeta vrši prilikom analize poštovanja optimalnih i predvidivih rokova predsjednika suda.⁷⁰ Također, zbog malog broja stečajnih predmeta koji se rješavaju pred ovim sudom nije utvrđena procedura, niti su određeni zaposlenici za praćenje trajanja pojedinačnih stečajnih postupaka.

Preporuka 6. Pratiti realizaciju akcijskih planova za rješavanje stečajnih predmeta kako bi se osiguralo blagovremeno rješavanje stečajnih predmeta.		
Status realizacije preporuke		
Provedena	Djelomično provedena	Nije provedena
Općinski sud u Tuzli i Livnu	Općinski sud u Sarajevu, Zenici, Orašju, Širokom Brijegu, Bihaću i Travniku	Općinski sud u Mostaru i Goraždu

Za realizaciju ove preporuke trebalo je osigurati kontinuirano praćenje realizacije akcijskih planova za rješavanje stečajnih predmeta i izradu izvješća o njihovoj realizaciji. Izvješća o realizaciji akcijskih planova rješavanja stečajnih predmeta trebala bi, između ostalog, sadržavati informacije o stupnju realizacije plana, kao i informacije o pojedinačnim stečajnim predmetima koji nisu riješeni sukladno akcijskom planu i razloge zbog kojih nisu riješeni.

Praćenjem je utvrđeno da su dva općinska suda u cijelosti realizirala danu preporuku, šest ju je djelomično realiziralo, dok dva suda nisu realizirala preporuku.

Rezultati analize ukazuju na to da su općinski sudovi u Tuzli⁷¹ i Livnu realizirali preporuku jer su uz akcijske planove pratili njihovu realizaciju putem izvješća o realizaciji koja su dostavljali VSTV-u.⁷² Analizom navedenih izvješća utvrđeno je da pružaju informacije o stanju stečajnih predmeta i stupnju realizacije plana, kao i informacije o pojedinačnim stečajnim predmetima koji nisu riješeni.⁷³

⁶⁷ Izvješće o poštovanju predvidivih i optimalnih rokova za 2021. općinskih sudova u Sarajevu, Širokom Brijegu, Mostaru, Livnu i Bihaću

⁶⁸ Odgovori Općinskog suda u Mostaru na Upitnik revizije učinka

⁶⁹ Službenik za informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT)

⁷⁰ Komentari Općinskog suda u Goraždu na Nacrt izvještaja, broj: 045-0-Su-22-000 328 od 16. 6. 2022. godine

⁷¹ Akcijski plan rješavanja stečajnih predmeta za 2021. godinu i Akcijski plan rješavanja stečajnih predmeta za 2022. godinu

⁷² Izvješće o realizaciji akcijskog plana od 12. 1.2021. godine i izvješće o realizaciji akcijskog plana od 18. 1. 2022. godine

⁷³ Zapisnik sa sjednice sudaca Odjeljenja za stečaj i registraciju, druga točka dnevnog reda: analiza akcijskog plana rješavanja stečajnih predmeta starijih od dvije godine

Kao razlog nerješavanja stečajnih predmeta tijekom dijela 2020. i u 2021. godini iz **Općinskog suda u Tuzli** naveli su mjere donesene uslijed pandemije COVID-19, zbog kojih se nisu mogle održavati skupštine povjeritelja. U **Općinskom sudu u Livnu** povećan je angažman svih sudaca u otklanjanju problema vezanih za stečajne predmete. Zaključkom Kolegija sudaca⁷⁴ utvrđeno je da je postupanje u stečajnim predmetima primarno za svakog stečajnog suca, čiji je zadatak poduzimati sve raspoložive mjere, u zakonom predviđenim rokovima,⁷⁵ kako bi se stečajni predmeti u što kraćem roku završili. **Naredbom o postupanju u stečajnim predmetima**⁷⁶ obvezuju se stečajni suci da svaka tri mjeseca dostavljaju pisana izvješća o poduzetim radnjama u zaduženim predmetima. Praćenjem je utvrđeno da izvješća o realizaciji akcijskih planova⁷⁷ sadrže adekvatne informacije i da se dostavljaju VSTV-u.⁷⁸ U ovom sudu posebna pozornost stavljena je i na izbor i pitanje naknada stečajnim upraviteljima za njihov angažman.

Praćenjem je utvrđeno da je šest općinskih sudova (u Travniku,⁷⁹ Orašju,⁸⁰ Širokom Brijegu,⁸¹ Bihaću,⁸² Zenici⁸³ i Sarajevu⁸⁴) djelomično realiziralo preporuku budući da su izrađivali akcijske planove, ali nisu izrađivali izvješća o njihovoj realizaciji. Na temelju prezentirane dokumentacije, ovi općinski sudovi su kao alat za praćenje rješavanja stečajnih predmeta koristili samo Izvješće o poštovanju optimalnih i predvidivih rokova. Međutim, ova izvješća ne osiguravaju sve potrebne informacije za adekvatno praćenje trajanja pojedinačnih stečajnih predmeta. U njima nisu identificirani pojedinačni stečajni predmeti u kojima je prekoračen optimalni rok, niti je vidljivo koliko je prekoračenje rokova u pojedinačnim predmetima. Ona ne pružaju informacije o stupnju realizacije plana i informacije o pojedinačnim stečajnim predmetima koji nisu riješeni sukladno akcijskom planu i razloge zbog kojih nisu riješeni.

Praćenjem je utvrđeno da općinski sudovi u Mostaru i Goraždu nisu realizirali danu preporuku jer nisu izrađivali akcijske planove, a samim tim niti izvješća o njihovoj realizaciji.

⁷⁴ Br. 068-0-Su-21-000 362 od 8. 4. 2021. godine

⁷⁵ Odluka o predviđenim rokovima za 2022. godinu

⁷⁶ Naredba br. 068-0-Su-21-001101-1 od 3. 9. 2021. godine

⁷⁷ Akcijski plan za 2021. godinu i Akcijski plan za 2022. godinu

⁷⁸ Izvješće br. 068-0-Su-22-000 143 od 9. 2. 2022. godine – izvješće o radu Općinskog suda u Livnu za 2021. godinu; Izvješće o poštovanju optimalnih rokova

⁷⁹ U Općinskom sudu u Travniku, kako navode, prioritet se daje predmetima s najstarijim datumom podnošenja inicijalnog akta, pa se u tom smislu prati i rješavanje stečajnih predmeta, a na kraju godine izrađuje izvješće o prosječnom trajanju predmeta (odgovor na pitanje br. 9 iz Upitnika RU), ali navode iz odgovora nisu potkrijepili relevantnom dokumentacijom. Navode i da se ne izrađuju izvješća o realizaciji akcijskih planova jer se akcijski planovi prave svaka tri mjeseca.

⁸⁰ Izvješća o realizaciji akcijskih planova nisu radili niti u Općinskom sudu u Orašju kako su naveli u odgovoru na pitanje iz upitnik RU br.9. a reviziji nisu dostavili dokumentaciju koja bi potvrdila da su eventualno raspravljali na sjednicama stečajnih odjeljenja o pojedinačnim neriješenim stečajnim postupcima.

⁸¹ Izvješća o realizaciji akcijskih planova nisu radili niti u Općinskom sudu u Širokom Brijegu za Akcijski plan rješavanja stečajnih predmeta za 2021. godinu i Akcijski plan rješavanja stečajnih predmeta za 2022. godinu, a reviziji nisu dostavili dokumentaciju koja bi potvrdila da su eventualno raspravljali na sjednicama stečajnih odjeljenja o pojedinačnim neriješenim stečajnim postupcima.

⁸² Općinski sud u Bihaću je izradio Strateški plan za razdoblje 2021. – 2023. god. i Strateški plan za razdoblje 2022. – 2024. god., ali nije izrađivao izvješće o njihovoj realizaciji, niti je dostavio dokumentaciju koja bi potvrdila eventualno raspravljane na sjednicama stečajnih odjeljenja o pojedinačnim neriješenim stečajnim postupcima, iako su u ovom sudu planirali uvođenje prakse intenzivnijeg praćenja i analize sudske prakse predsjednika sudskih odjeljenja i brže rješavanje stečajnih predmeta.

⁸³ U Općinskom sudu u Zenici donesene su Procedure za postupanje i praćenje trajanja stečajnih predmeta br. 043-0-Su-20-001464 od 15. 12. 2020. godine, sukladno kojima je predsjednik Gospodarskog odjeljenja bio odgovoran za kontinuirano praćenje realizacije akcijskog plana i sačinjavanje periodičnih i godišnjih izvješća o realizaciji. Praćenjem je utvrđeno da procedure nisu ispoštovane i navedena izvješća nisu rađena.

⁸⁴ Općinski sud u Sarajevu ne izrađuje izvješća o realizaciji akcijskih planova jer se, kako navode, akcijski planovi izrađuju svakih šest mjeseci, a u akcijskom planu ima rubrika u kojoj se upisuju razlozi nerješavanja stečajnog postupka, dok se praćenje vrši putem izvješća o poštovanju optimalnih rokova.

Nadležni iz **Općinskog suda u Mostaru** naveli su da „nisu prepoznali nužnost izrade akcijskih planova na razini suda“, iako su tijekom 2021. godine imali značajan broj⁸⁵ stečajnih predmeta u radu. U svom odgovoru na upitnik revizije navode i dobru angažiranost sudaca u radu na tim predmetima⁸⁶ i praćenje predmeta kroz periodična izvješća o rješavanju predmeta,⁸⁷ ali ističu i činjenicu da samo „IKT službenik“⁸⁸ u sudu ima „permisije“ u CMS-u za praćenje okvirnih rokova za završetak stečajnih predmeta. Kako navode, bio bi dobro da, uz tog službenika, i predsjednik odjela i stečajni suci mogu pratiti rokove stečajnih predmeta, te smatraju kako u tom segmentu rada ima prostora za unapređenje.⁸⁹ U odgovoru na upitnik odgovorni u **Općinskom sudu u Goraždu** navode da nisu izrađivali akcijske planove, a samim time niti izvješća o realizaciji, **jer nisu imali značajan broj predmeta u radu**. Međutim, s obzirom na činjenicu da su na 31. 12. 2021. godine imali dva neriješena stečajna predmeta,⁹⁰ nije moguće prihvatiti argument da je izrada akcijskog plana i izvješća o realizaciji bila nepotrebna.

3. Postupanje Parlamenta FBiH

Ured za reviziju je Izvješće revizije učinka „**Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine**“, sukladno odredbama Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine,⁹¹ dostavio na postupanje Parlamentu FBiH, odnosno Parlamentarnom povjerenstvu odgovornom za reviziju. Praćenjem je utvrđeno da Izvješće nije razmatrano na sjednicama Parlamentarnog povjerenstva, niti su poduzimane aktivnosti s ciljem provjere implementacije danih preporuka.

4. Komentari na Nacrt izvješća

Od 11 subjekata kojima je Nacrt izvješća dostavljen na komentar očitovali su se Općinski sud u Tuzli,⁹² Općinski sud u Goraždu⁹³ i Federalno ministarstvo pravde,⁹⁴ dok su nadležni iz općinskih sudova u Mostaru,⁹⁵ Bihaću⁹⁶ i Travniku⁹⁷ dostavili informaciju da nemaju komentara na Nacrt.

Nadležni iz Općinskog suda u Tuzli su u svom očitovanju naveli da je Nacrt izvješća urađen korektno i sukladno dostavljenoj dokumentaciji, te da nemaju primjedbi.

Nadležni iz općinskog suda u Goraždu su u svom očitovanju dostavili dodatne informacije o poduzetim aktivnostima na realizaciji Preporuke 4⁹⁸ i Preporuke 5,⁹⁹ kao i informacije o otežanim uvjetima rada u 2021. godini u ovom sudu. Tim za reviziju je dostavljena pojašnjenja inkorporirao u konačno Izvješće.

⁸⁵ 48 riješenih i 13 neriješenih stečajnih predmeta

⁸⁶ Odgovor na pitanje br. 9 iz Upitnika RU

⁸⁷ Međutim, svoje navode nisu potkrijepili dostavljanjem tih periodičnih izvješća, na koje se u odgovoru pozivaju.

⁸⁸ Djelatnik koji radi u odjelu za informacijsko-komunikacijsku tehnologiju na poslovima praćenja i registracije predmeta i pohrane podataka

⁸⁹ Odgovor na pitanje br. 8 iz upitnika RU

⁹⁰ Tablica uz odgovor na pitanje br. 9 iz Upitnika RU

⁹¹ „Službene novine Federacije BiH“, broj 22/06

⁹² Akt broj: 032-0-Su-22-000 380-1 od 8. 6. 2022. godine

⁹³ Akt broj: 045-0-Su-22-000 328 od 16. 6. 2022. godine

⁹⁴ Akt broj:02-45-1919/22 od 10. 6. 2022. godine

⁹⁵ E-mail od 14. 6. 2022. godine . U e-mailu se navodi da su nadležne osobe u sudu „kritički sagledale dostavljeni Nacrt izvješća, koji će biti predmet budućih sastanaka odjeljenja i kolegija suda u svrhu unapređenja postupanja suda u procesu realizacije preporuka za efikasnost u provođenju stečajnih postupaka“.

⁹⁶ E-mail od 14. 6. 2022. godine

⁹⁷ E-mail od 16. 6. 2022. godine

⁹⁸ Izvršiti analizu uzroka kašnjenja u rješavanju pojedinačnih stečajnih predmeta s ciljem poduzimanja mjera za njihovo otklanjanje.

⁹⁹ Pratiti trajanje pojedinačnih stečajnih predmeta u svrhu njihovog blagovremenog rješavanja.

Federalno ministarstvo pravde je u svom komentaru pružilo dodatna pojašnjenja vezano za Preporuku 1¹⁰⁰ i razloge zbog kojih Radna grupa koja je bila nadležna za izradu Zakona o stečaju nije propisala obvezu pokretanja stečajnog postupka po službenoj dužnosti. Među razlozima je navedeno da bi imenovanje odgovorne institucije za pokretanje stečajnog postupka po službenoj dužnosti predstavljalo dodatno opterećenje za Proračun FBiH jer bi odgovorna institucija imala obvezu uplate predujma i izmirenja troškova postupka u određenim slučajevima.¹⁰¹ Ured za reviziju cijeni da je za adekvatnu analizu i uređenje ovog pitanja potrebno uzeti u obzir sve troškove, ali i koristi koje se mogu ostvariti blagovremenim pokretanjem stečajnih postupaka, te javni interes. Posebnu pozornost potrebno je obratiti na vrijednosti nenaplaćenih javnih prihoda po osnovu doprinosa koje duguju nelikvidni poslovni subjekti, kao i na pravnu nesigurnost i ostale negativne ekonomske posljedice vezane za neblagovremenost u ovoj oblasti.

Kada je u pitanju konstatacija FMP-a u kojoj se navodi da „građansko procesno pravo u FBiH ne poznaje institut pokretanja postupka po službenoj dužnosti, već se isti pokreće isključivo po zahtjevu stranke“, komentar nije zahtijevao izmjene u tekstu Izvješća. Naime, sukladno danoj preporuci, upravo je izmjenama regulative trebalo stvoriti pretpostavke za blagovremeno pokretanje stečajnog postupka s ciljem osiguranje njegove učinkovitosti. S tim u vezi potrebno je uzeti u obzir činjenicu da su zemlje regije koje su članice EU adekvatnije uredile ovo pitanje, te obveze FBiH vezane za usklađivanja domaćih propisa sa EU regulativom.

¹⁰⁰ Izraditi prijedlog novog zakona o stečaju i uputiti ga u proceduru usvajanja

¹⁰¹ Ukoliko nema mogućnosti namirenja od imovine pravnog subjekta

5. ZAKLJUČCI

Ured za reviziju je u Izvješću „Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“ iz 2020. godine identificirao značajne propuste u učinkovitosti rješavanja stečajnih postupaka. Nedostaci regulatornog okvira u pogledu osiguranja pretpostavki za blagovremeno pokretanje i učinkovito provođenje stečajnih postupaka, kao i dugo trajanje i prekoračenje rokova u rješavanju stečajnih predmeta, ukazali su na potrebu za poboljšanjem djelotvornosti u ovoj oblasti.

Provedenim praćenjem realizacije preporuka iz Izvješća utvrđeno je da su subjekti obuhvaćeni praćenjem poduzimali određene aktivnosti na realizaciji preporuka, ali one nisu bile dovoljne kako bi se preporuke u potpunosti realizirale i time doprinijelo potrebnom unapređenju učinkovitosti u rješavanju stečajnih postupaka.

Rezultati praćenja pokazali su da je unaprijeđen regulatorni okvir koji uređuje predmetnu oblast, jer je u promatranom periodu donesen novi Zakon o stečaju. Tim Zakonom stvorene su pretpostavke za učinkovitije provođenje stečajnih postupaka. Utvrđeni su jasni kriteriji za imenovanje stečajnih upravitelja, a broj stečajnih predmeta u kojima stečajni upravitelj može istovremeno biti angažiran limitiran je na dva. Propisani su standardi upravljanja stečajnom masom, kao i nagrade za rad stečajnih upravitelja utemeljene na učinku. Međutim, donesenim Zakonom nije propisana obveza pokretanja stečajnog postupka po službenoj dužnosti, što bi trebalo učiniti u narednom razdoblju.

Kad su u pitanju aktivnosti općinskih sudova, utvrđeno je da niti jedan iz uzorka nije realizirao sve preporuke. Većina je poduzela djelomične aktivnosti na njihovoj realizaciji.

Većina sudova je na određeni način pratila trajanje pojedinačnih stečajnih predmeta s ciljem njihovog blagovremenog rješavanja, te su vršene analize uzroka koji dovode do kašnjenja u rješavanju pojedinačnih stečajnih predmeta. Međutim, procedure za praćenje trajanja pojedinačnih stečajnih predmeta donijela su samo tri suda, od deset promatranih.

Većina općinskih sudova izrađivala je akcijske planove za rješavanje stečajnih postupaka, ali utvrđeno je da i dalje svi ne izrađuju izvješća o njihovoj realizaciji, koja bi, između ostalog, trebala sadržavati informacije o stupnju realizacije plana, kao i informacije o pojedinačnim stečajnim predmetima i razlozima njihovog nerješavanja.

Blagovremenost provođenja stečajnih postupaka i dalje nije osigurana, što se može vezati i za činjenicu da je novi Zakon o stečaju donesen tek u 2021. godini, te još uvijek nije moguće potvrditi efekte njegove primjene. I dalje postoji veliki broj stečajnih predmeta koji nisu riješeni u optimalnim rokovima.

Uzimajući u obzir utjecaj stečajnog postupka na poslovno okruženje, investicije, pravnu sigurnost, javne prihode i zaštitu povjerenja, Ured za reviziju cijeni da je neophodno da subjekti revizije nastave poduzimati sve potrebne aktivnosti kako bi se osiguralo učinkovito provođenje stečajnih postupaka.

Aida Đozić, rukovoditeljica Sektora za reviziju učinka

Tim za reviziju:

Dubravka Barbarić, voditeljica tima

Irena Vuković, članica tima

PRIVITAK

Status realizacije preporuka prema subjektima revizije

<i>Preporuke</i> <i>Subjekti revizije</i>	<i>Izraditi prijedlog novog zakona o stečaju i uputiti ga u proceduru usvajanja</i>	<i>Precizno propisati djelovanje stečajnih upravitelja s ciljem osiguranja učinkovitosti stečajnog postupka</i>	<i>Osigurati rješavanje stečajnih predmeta u utvrđenim optimalnim rokovima</i>	<i>Izvršiti analizu uzroka kašnjenja u rješavanju pojedinačnih stečajnih predmeta s ciljem poduzimanja mjera za njihovo otklanjanje</i>	<i>Pratiti trajanje pojedinačnih stečajnih predmeta u svrhu njihovog blagovremenog rješavanja</i>	<i>Pratiti realizaciju akcijskih planova za rješavanje stečajnih predmeta kako bi se osiguralo blagovremeno rješavanje stečajnih predmeta</i>
1. Federalno ministarstvo pravde	Provedena	Provedena	-	-	-	-
2. Općinski sud u Sarajevu	-	-	Djelomično provedena	Djelomično provedena	Djelomično provedena	Djelomično provedena
3. Općinski sud u Zenici	-	-	Djelomično provedena	Djelomično provedena	Provedena	Djelomično provedena
4. Općinski sud u Tuzli	-	-	Djelomično provedena	Provedena	Provedena	Provedena
5. Općinski sud u Mostaru	-	-	Djelomično provedena	Pokrenute početne aktivnosti	Djelomično provedena	Nije provedena
6. Općinski sud u Bihaću	-	-	Djelomično provedena	Djelomično provedena	Djelomično provedena	Djelomično provedena
7. Općinski sud u Goraždu	-	-	Djelomično provedena	Djelomično provedena	Djelomično provedena	Nije provedena
8. Općinski sud u Travniku	-	-	Djelomično provedena	Provedena	Provedena	Djelomično provedena
9. Općinski sud u Širokom Brijegu	-	-	Djelomično provedena	Djelomično provedena	Djelomično provedena	Djelomično provedena
10. Općinski sud u Orašju	-	-	Djelomično provedena	Nije provedena	Djelomično provedena	Djelomično provedena
11. Općinski sud u Livnu	-	-	Djelomično provedena	Djelomično provedena	Djelomično provedena	Provedena
Broj subjekata koji su proveli preporuku	1	1	0	2	3	2
Broj subjekata koji su djelomično proveli preporuku	0	0	10	6	7	6
Broj subjekata koji su pokrenuli početne aktivnosti	0	0	0	1	0	0
Broj subjekata koji nisu proveli preporuku	0	0	0	1	0	2

Izvešće revizije učinka

Praćenje realizacije preporuka iz Izvešća revizije učinka
„Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“